

Minste felles Multiplum

I et hav av ulikhet eller uenighet kan det finnes en idyllisk liten øy av likhet eller enighet.

PUBLISERT 5. august 2012

Den blir ofte omtalt som «et minste felles multiplum». Noen internetteksemler:

– Som et minste felles multiplum skal euroen finne balansen mellom rentenivå fra Lappland til Gibraltar og fra Dublin til Athen. – Den målbare tiden er den allmenne, det minste felles multiplum, hvor man ikke kan strides. – Kostanbefalinger blir et slags minste felles multiplum, som du må ta med en liten klype salt.

Uttrykket er hentet fra matematikken. Minste felles multiplum (mfm) er det minste tallet som visse andre tall går opp i. Men det betyr ikke at det er et lite tall. Det er iallfall mye større enn de tallene som går opp i det. Mfm for 3, 4 og 5 er 60.

Å bruke det om den lille kjernen av enighet eller likhet er altså stikk imot hva tallene sier. Det burde heller bety at vi er enige om alt, også om det vi ikke har tenkt på ennå.

Det lille som er felles, har også et navn i matematikken: største felles faktor. Sff for 40, 50 og 60 er 10. Men hittil har det knapt vært brukt i overført betydning. Det er de to ordene «minste felles» som forleder mfm-(mis)brukerne. Og de kommer nok til å fortsette. En kan gjøre seg tanker om hvorfor det er mer bruk for å peke ut det minste som (tross alt) er felles enn det største.

Dag Gundersen, ordbokredaktør og professor i nordisk språkvitenskap

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 49, nummer 8, 2012, side 779